

УДК: 351.74:341.222(4-672EU)
Biblid 1451-3188, 15 (2016)
Год XV, бр. 56-57, стр. 266–276
Изворни научни рад

Бојан ЈАНКОВИЋ
Владимир М. ЦВЕТКОВИЋ¹

МЕСТО И УЛОГА ФРОНТЕКС-А У СПРОВОЂЕЊУ НОВЕ ПОЛИТИКЕ ГРАНИЧНЕ БЕЗБЕДНОСТИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

ABSTRACT

This paper presents the results of the analysis of the Council Regulation (EC) No 2007/2004 on establishing the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (FRONTEX). Also, the analysis of other regulations that amended the Regulation No 2007/2004 has been completed. The mentioned Regulation was made after the abolition of controls at internal borders of the EU when the Member States remained responsible for the control and surveillance of external borders in accordance with the common rules on standards and procedures for the control of external borders. FRONTEX was established to reinforce the security of external borders of the EU, with the role of coordinating the operational cooperation between the countries. This paper analyses the organization of FRONTEX, and it also presents its role in the implementation and coordination of joint operations, pilot projects, rapid interventions, as well as situations and conditions in which teams of European border guards are to be engaged. It provides a special view regarding the cooperation of FRONTEX with institutions outside the EU relevant to the issues of border security, particularly in those countries that have been identified as sources and transit routes of illegal migration, within the framework of working arrangements concluded with those bodies. FRONTEX has signed such Working Arrangement on establishing operational cooperation with the Ministry of the Interior of the Republic of Serbia.

---

¹ Криминалистичко-полицијска академија, Београд. Е-маил: bojan.jankovic@kpa.edu.rs

The Organizational unit of the MoI of the Republic of Serbia that realizes direct cooperation with this agency is the Border Police Directorate. The paper stated that Serbia as a candidate country for membership in the EU is working closely with the mentioned Agency. However, there is still room for improvement in this cooperation. Before its full membership in the EU, Serbia will have to adjust all the procedures in line with standards set by FRONTEX, for which substantial funds will be needed.

Key words: Frontex, border security, external borders, the European Union, Serbia

1) СВРХА

Слобода кретања људи је једна од основних и кључних вредности на којима почива Европска унија (ЕУ). Међутим, границе између држава ЕУ онемогућавале су слободу кретања људи. Унутрашње границе међу државама потписницама почеле су постепено да се укидају још Шенгенским споразумом који је потписан 1985, а конвенција за његово спровођење усвојена је пет година касније.² Укидање контроле на унутрашњим границама требало је да буде компензирано појачаном контролом на спољним границама држава чланица. Државе чланице ЕУ су након укидања контроле на унутрашњим границама, остале одговорне за контролу и надзор спољних граница у складу са заједничким правилима о стандардима и поступцима за контролу спољних граница. Ефикасно спровођење заједничких правила захтевало је већу усклађеност оперативне сарадње међу државама чланицама. Ради јачања сигурности спољних граница ЕУ, с улогом координације у оперативној сарадњи држава чланица Европске уније, придружених шенгенских држава и других партнера, основана је Европска агенција за управљање и сарадњу на спољним границама држава ЕУ (*European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union – FRONTEX*).

2) МЕРЕ ЕУ

Европска агенција за управљање оперативном сарадњом на спољним границама држава чланица Европске уније (ФРОНТЕКС) основана је Уредбом Савета Европске уније број 2007/2004. Ова Уредба је допуњена Уредбом

---

² Од првобитних пет потписница (Белгија, Француска, Холандија, Луксембург и Немачка) данас има 26 чланица Шенген система и то су скоро све државе чланице ЕУ (осим Велике Британије, Ирске, Кипра, Бугарске, Румуније и Хрватске), а Норвешка, Исланд, Швајцарска и Лихтенштајн, које нису чланице Европске уније учествују у потпуности у Шенген систему: Convention implementing the Schengen Agreement, of 14 June 1985, between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders, Official Journal of the European Union L 239/19.

Европског парламента и Савета европске уније бр. 863/2007, којом се успостављају механизми за стварање граничних тимова за брзу интервенцију (*Rapid Border Intervention Teams — RABIT*) и делом мења Уредба бр. 2007/2004 у погледу дефинисања задатака које требају да спроведу и овлашћења које требају извршити припадници граничних стражи (полиције) приликом ангажовања тимовима за брзу интервенцију у другој држави чланици ЕУ.³ Следеће измене су наступиле доношењем Уредбе бр. 1168/2011 Европског парламента и Савета Европске уније, о изменама Уредбе Савета Европске уније бр. 2007/2004. о оснивању Европске агенције за управљање оперативном сарадњом на спољним границама држава чланица Европске уније.

Поред споменутих уредби, битно је споменути и Уредбу Европског парламента и Савета Европске уније бр. 1052/2013, којом се успоставља Европски систем за надзор границе (*EUROSUR*), специфичног заједничког оквира за размену информација и за сарадњу држава чланица и ФРОНТЕКС-а, с циљем побољшања информисаности о стању и повећања способности реаговања на спољним границама држава чланица Европске уније у сврху откривања, спречавања и сузбијања незаконитог усељавања и прекограничног криминала, као и доприноса осигурању заштити миграната и спасавању њихових живота. На основу поменуте Уредбе у основну Уредбу бр. 2007/2004 придодат је још једна задатак ФРОНТЕКС-у, а то је обезбеђење потребне помоћи за развој и рад Европског система за надзор границе (*EUROSUR*).

Последње промене Уредбе извршене су након доношења Уредбе Европског парламента и Савета европске уније бр. 656/2014 од 15. маја 2014. о утврђивању правила за надзор спољних морских граница у контексту оперативне сарадње коју координира Европска агенција за управљање и сарадњу на спољним границама држава чланица ЕУ. У основну Уредбу 2007/2004 унете су упућујуће одредбе које одређују да се приликом операција на мору оперативни планови сачињавају у складу са Уредбом 656/2014.

3) САДРЖАЈ

Уредбом Савета Европске уније бр. 2007/2004 основан је ФРОНТЕКС с намером унапређења заједничког управљања спољним границама држава чланица ЕУ. Ова Агенција има статус правног лица с оперативном и буџетском

---

³ У појединим европским државама обезбеђење и контролу прелажења државне границе поверено је посебним граничним стражама (Пољска, Финска, Мађарска), ван оквира министарства унутрашњих послова, које су директно подређене владама тих држава, у другима су то граничне службе у оквиру појединих министарстава (БиХ), а Република Србија се определила за концепт да послове обезбеђења и контроле државне границе буде поверено посебној организационој јединици у оквиру Министарства унутрашњих послова Републике Србије-Управи граничне полиције.

аутономијом и седиште у Варшави.⁴ Уредбом је одређена организациона структура ФРОНТЕКС-а. Агенцијом руководи извршни директор, а управља Управни одбор, који се састоји од по једног представника сваке државе чланице и два представника Европске комисије. На предлог Европске комисије Управни одбор именује извршног директора. Његовог заменика, такође, именује Управни одбор, али у овом случају на предлог извршног директора. Мандат извршног директора и заменика траје пет година. Када Управни одбор бира извршног директора или заменика, одлуке се доносе двотрећинском већином, а у осталим случајевима одлуке се доносе апсолутном већином својих чланова. Уредбом су одређени задаци ФРОНТЕКС-а, и то:

- координирање оперативне сарадње између држава чланица ЕУ у области управљања спољним границама;
- помагање државама чланицама ЕУ у обуци припадника националних граничних полиција, укључујући утврђивање заједничких стандарда обуке;
- спровођење анализе ризика, укључујући оцену капацитета држава чланица ЕУ за суочавање с опасностима и притисцима на спољним границама;
- праћење развоја истраживања која су од значаја за контролу и надзор спољних граница ЕУ;
- учествовање у развоју у области истраживања битних за контролу и надзор спољних граница;
- помагање државама чланицама ЕУ у околностима које захтевају већу техничку и оперативну помоћ на спољним границама, узимајући притом у обзир да у неким ситуацијама то укључује хуманитарне кризе и спасавања на мору;
- помагање државама чланицама ЕУ у околностима које захтевају већу техничку и оперативну помоћ на спољним границама, посебно оним државама чланицама ЕУ које се суочавају са посебним и несразмерним притисцима;
- успостављање тимова припадника европске граничне страже који се распоређују током заједничких операција, пилот-пројеката и брзих интервенција;
- обезбеђење подршке државама чланицама када им је потребна, која на њихов захтев укључује координацију и организацију заједничких операција враћања;

---

⁴Уредбом Савета Европске уније број 2007/2004 није одређено седиште ФРОНТЕКС-а већ је у члану 15. наведено да ће седиште одредити Савет Европске уније. Седиште је одређено Одлуком Савета Европске уније 2005/358/EZ од 26. априла 2005. године.

- распоређивање припадника граничне страже из тимова европске граничне страже у државе чланице ЕУ приликом заједничких операција, пилот пројеката и брзих интервенција;
- развијање информационих система који омогућавају брзу и поуздану размену података у вези са ризицима у настајању на спољним границама држава чланица ЕУ, укључујући информациону и координациону мрежу за миграционе службе држава чланица ЕУ;
- обезбеђење потребне помоћи за развој и рад Европског система за надзор границе (*EUROSUR*) и, према потреби, за развој заједничког окружења за размену информација, укључујући интероперабилност система, посебно успостављањем, одржавањем и координацијом оквира Европског система за надзор границе.

Док је редовна контрола граница у искључивој надлежности држава чланица ЕУ, ФРОНТЕКС-ова улога је фокусирана на координацију распореда додатних стручњака и техничке опреме у граничним подручјима која се налазе под значајним притиском. То је нарочито изражено у следећим активностима: заједничким операцијама и пилот пројектима, и брзим интервенцијама. Код прве активности, Уредбом је ФРОНТЕКС надлежан да оцени, одобри и усклади предлоге држава чланица ЕУ за заједничке операције и пилот пројекте, укључујући захтеве држава чланица ЕУ у вези са околностима које захтевају већу техничку и оперативну помоћ, посебно у случајевима посебних и несразмерних притисака. Том приликом ФРОНТЕКС може распоредити припаднике граничне страже из тимова европске граничне страже у државе чланице ЕУ, на основу оперативног плана који је сачинио извршни директор. Управни одбор, на предлог извршног директора, одлучује апсолутном већином својих чланова који имају право гласа, о профили и укупном броју припадника граничне страже који се дају на располагање тимовима европске граничне страже. Државе чланице ЕУ помажу тимовима европске граничне страже преко националних резерви, на основу различито дефинисаних профила, именовањем припадника граничне страже који одговарају траженим профилима. Број припадника које даје једна држава планира се на основу њихових годишњих билатералних преговора и договора са ФРОНТЕКС-ом. Државе на захтев ФРОНТЕКС-а дају на располагање припаднике граничне страже за распоређивање, осим ако су суочене с ванредним ситуацијама које знатно утичу на обављање националних задатака. Такав се захтев подноси најмање 45 дана пре намеравањег размештаја. Упућивања припадника граничне страже могу трајати најдуже шест месеци током периода од 12 месеци. Ангажовани припадници граничне страже сматрају се гостујућим службеницима, тако да при извршавању својих извршних овлашћења подлежу националном праву државе на чијој територији их предузимају. Друго особље запослено привремено у ФРОНТЕКС-у, које није оспособљено за обављање

контроле граница, распоређује се током заједничких операција и пилот-пројеката само за обављање координационих задатака. Уредбом је посебно апострофирана улога ФРОНТЕКС-а приликом спровођења једне посебне врсте заједничких операција – враћања држављана трећих земаља које незаконито бораве на територији одређене државе чланице ЕУ. У овим активностима улога ФРОНТЕКС-а је да на захтев држава чланица ЕУ обезбеди потребну помоћ и координацију или организацију заједничких операција враћања, укључујући и најам авиона за потребе таквих операција. Она финансира или суфинансира овакве операције и пројекте средствима из свог буџета, а може користити и финансијска средства Европске уније која су намењена за подручје враћања. У циљу стандардизације поступка за враћање држављана трећих земаља у своје државе, ФРОНТЕКС израђује Кодекс поступања, за враћање незаконито присутних држављана из трећих земаља, који се примењује током свих заједничких операција враћања које координира агенција. У њему су описани заједнички стандардизовани поступци који требају да поједноставе организацију заједничких операција враћања и обезбеде поступак враћања на хуман начин. Приликом спровођења операција враћања ФРОНТЕКС сарађује са надлежним органима трећих земаља како би се утврдили најбољи поступци за прибављање путних исправа и враћање незаконито присутних држављана трећих земаља. Друга активност у којој до изражаја долази улога ФРОНТЕКС-а јесу брзе интервенције. На захтев државе чланице ЕУ суочене са изненадним и изузетним притиском, посебно доласком великог броја држављана из трећих земаља, који на тачкама спољних граница покушавају незаконито ући на територију државе чланице ЕУ, ФРОНТЕКС може на територију те државе, на ограничени период, распоредити један или више тимова европске граничне страже. Када се донесе одлука о упућивању, државе чланице ЕУ, на захтев ФРОНТЕКС-а, одмах достављају број, имена, профил припадника граничне страже из своје националне резерве који у року од пет дана могу бити на располагању да буду чланови тимова, осим у случајевима када су државе суочене са изузетном ситуацијом која битно утиче на извршавање националних задатака. Захтев за распоређивање тимова укључује опис ситуације, могуће циљеве и предвиђене потребе распоређивања. Према потреби извршни директор може послати стручњаке из ФРОНТЕКС-а да процене ситуацију на терену. По пријему захтева извршни директор одмах извештава Управни одбор о захтеву државе чланице за распоређивање група. Приликом одлучивања о захтеву државе чланице ЕУ, извршни директор узима у обзир резултате добијене анализом ризика Агенције, као и друге важне информације које је доставила држава која је упутила захтев или нека друга држава ЕУ. Извршни директор доноси одлуку о захтеву за распоређивање тимова што је могуће пре, а најкасније пет радних дана од дана пријема захтева, о чему у писаном облику обавештава Управни одбор и државу која је упутила захтев. Да би се све активности којима координира ФРОНТЕКС што успешније

спроводиле, Уредбом је предвиђено да државе чланице ЕУ именују националну контактну тачку која је одговорна за комуникацију са Агенцијом о свим питањима која се односе на ангажовање тимова европске граничне страже. Веза између националних контактних тачака и ФРОНТЕКС-а одржава се 24 часа, без прекида током целе године. Такође, извршни директор између запослених у ФРОНТЕКС-у именује једног или више стручњака који се распоређује у својству службеника за координацију заједничких операција, пилот пројеката и брзих интервенција. Важно је напоменути да су Уредбом дефинисана права и обавезе припадника тимова европске граничне страже приликом њиховог ангажовања у заједничким операцијама, пилот пројектима и брзим интервенцијама. Приликом учествовања у поменутиим активностима припадници тимова европске граничне страже могу спроводити само оне задатке и овлашћења која су у складу са упутствима припадника граничне страже државе чланице ЕУ на чијој се територији активност спроводи и у њиховом присуству. Чланови тимова носе личну униформу током спровођења њихових задатака и овлашћења. На рукаву униформе носе плаву траку с ознаком Европске уније и ФРОНТЕКС-а која означава њихово учествовање у распоређивању тимова. За потребе идентификације према националним телима државе на чијој се територији активност спроводи и њеним грађанима, чланови тимова у свако време носе акредитациону потврду, коју на захтев показују. Приликом спровођења задатака и овлашћења, чланови тимова могу носити службено оружје, муницију и опрему у складу са овлашћењима које имају на основу националног права државе чланице домаћина. Током спровођења задатака и овлашћења, чланови тимова овлашћени су да употребе силу, укључујући службено оружје, муницију и опрему уз пристанак матичне државе из које су упућени и државе чланице домаћина у складу с националним правом државе чланице домаћина. Изузетно, припадници тимова могу их употребити у складу с националним правом државе чланице домаћина у случају законите самоодбране и законите одбране чланова тимова или других особа, за шта им није потребан посебан пристанак матичне државе из које су упућени. Када чланови тимова проузрокују одређену штету, држава на чијој територији се спроводи активност одговорна је према свом националном праву за насталу штету. Уколико је таква штета проузрокована грубом непажњом или намерним противправним поступањем, држава чланица домаћин може од матичне државе из које су упућени припадници тимова захтевати повраћај износа који је морала платити жртвама или особама које на њега имају право. Државе чланице ЕУ све међусобне спорове у вези накнаде штете који не могу бити решени преговорима достављају Суду ЕУ. Када је у питању кривична одговорност, према члановима тимова поступа се једнако као и према службеницима државе чланице домаћина у погледу кривичних дела која могу бити почињена према њима или која они почине. Уредбом је између предвиђена сарадња ФРОНТЕКС-а са институцијама ЕУ и другим

институцијама ван ЕУ. Што се тиче сарадње са институцијама ван ЕУ ФРОНТЕКС може да сарађује са телима земаља изван ЕУ, надлежним за питања безбедности граница, посебно у оним државама које су идентификоване као извори или транзитни правци незаконитих миграција, у оквиру радних споразума склопљених с тим телима. Радни споразуми везани су само за оперативну сарадњу. Такође, у циљу побољшања сарадње ФРОНТЕКС може у земљама које нису чланице ЕУ распоредити своје официре за везу. У оквиру спољне политике ЕУ, приоритет при распоређивању даје се оним земљама за које се, на основу анализе ризика, утврди да су земље порекла или транзита у вези са незаконитом миграцијом. Задаци официра за везу јесу успостављање и одржавање контаката са надлежним телима треће земље у којој је упућен, како би допринели спречавању и борби против незаконите имиграције и враћању незаконитих миграната. На основу узајамности ФРОНТЕКС може, на ограничени временски период, прихватити официре за везу које упућује одређена држава која није чланица ЕУ. Осим тога ФРОНТЕКС може, уз сагласност државе чланице ЕУ, позвати посматраче из трећих земаља да учествују у њеним активностима приликом спровођења заједничких операција, пилот пројеката, спровођењу анализе ризика и обукама намењеним тимовима европске граничне страже, али не и у брзим интервенцијама. Учешће посматрача у активностима у спровођењу анализе ризика и обукама намењеним тимовима европске граничне страже може се одвијати само уз сагласност држава које учествују у тим активностима, а у активностима спровођења заједничких операција и пилот пројеката само уз сагласност државе на чијој територији се активност спроводи. Такође, ФРОНТЕКС може покренути и финансирати пројекте техничке помоћи државама које нису чланице ЕУ у вези са стварима које се односе на безбедност граница.

4) ДАТУМ СТУПАЊА НА СНАГУ

Уредба Европског савета бр. 2007/2004 од 26. октобра 2004. о оснивању Европске агенције за управљање и сарадњу на спољним границама држава ЕУ, објављена је у службеном листу ЕУ бр. Л 349/1 од 25.11.2004. Ступила је на снагу 26.11.2004. године, а ФРОНТЕКС је почео са радом 1. маја 2005. године. Измене у организацији ФРОНТЕКС-а наступиле су доношењем Уредбе Европског парламента и Европског савета бр. 863/2007 од 11. јула 2007. године, којом се успостављају механизми за оснивање јединица граничне полиције за брзу интервенцију и мења Уредба Европског савета бр. 2007/2004 у погледу тог механизма, као и уређивању задатака и овлашћења гостујућих службеника. Уредба је објављена у Службеном листу Европске уније бр. Л 199/30 дана 31.7.2007, а ступила је на снагу двадесетог дана од објављивања у Службеном листу Европске уније. Уредбом Европског парламента и Европског савета бр. 1168/2011 од 25. октобра 2011. године мења се Уредба

Европског савета бр. 2007/2004 о оснивању Европске агенције за управљање и сарадњу на спољним границама држава ЕУ. Уредба је објављена у Службеном листу Европске уније бр. Л 304/1 дана 22.11.2011. године, а ступила је на снагу двадесетог дана од дана објављивања у Службеном листу Европске уније. Последње промене основне Уредбе 2007/2004 извршене су 2013. и 2014. године. Прва Уредба Европског парламента и Европског савета бр. 1052/2013 од 22. октобра 2013. године, о успостављању Европског система надзора границе објављена у Службеном листу Европске уније број Л 295/11 од 6.11.2013. године. Уредба је ступила на снагу двадесетог дана од објављивања у Службеном гласнику Европске уније, а почела је да се примењује од 2. децембра 2013. године. Друга Уредба Европског парламента и Европског савета бр. 626/2014 од 15. маја 2014. године, о утврђивању правила за надзор спољних морских граница у контексту оперативне сарадње коју координира Европска агенција за управљање и сарадњу на спољним границама држава чланица ЕУ објављена је у Службеном листу Европске уније број Л 189/93 од 27.06.2014. године. Уредба је ступила на снагу двадесетог дана од објављивања у Службеном гласнику Европске уније.

5) ИЗВОРИ

- Convention implementing the Schengen Agreement, of 14 June 1985, between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders, Official Journal of the European Union L 239/19.
- Council Decision, of 26 April 2005, designating the seat of the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, Official Journal of the European Union L 114/13.
- Council Regulation (EC) No 2007/2004, of 26 October 2004, establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, Official Journal of the European Union L 349/1.
- Regulation (EC) No 863/2007 of the European Parliament and of the Council, of 11 July 2007, establishing a mechanism for the creation of Rapid Border Intervention Teams and amending Council Regulation (EC) No 2007/2004 as regards that mechanism and regulating the tasks and powers of guest officers, Official Journal of the European Union L 199/30.
- Regulation (EU) No 1052/2013 of the European Parliament and of the Council, of 22 October 2013, establishing the European Border Surveillance System (Eurosir), Official Journal of the European Union L 295/11.

- Regulation (EU) No 1168/2011 of the European Parliament and of the Council, of 25 October 2011, amending Council Regulation (EC) No 2007/2004 establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, Official Journal of the European Union L 304/1.
- Regulation (EU) No 656/2014 of the European Parliament and of the Council, of 15 May 2014, establishing rules for the surveillance of the external sea borders in the context of operational cooperation coordinated by the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, Official Journal of the European Union L 189/93.
- Влада Републике Србије, *Одговори на упитник Европске комисије-поглавље 24: Правда, слобода и безбедност*, Београд, 2011.
- Ђурић, Ивана, Мрваљевић Нишавић, Сања, *Преговарачка поглавља 23 и 24: о чему преговарамо?: (водич за новинаре)*, ГИЗ Пројекат за правну реформу Србије, Београд, 2013.

6) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Досадашње искуство ЕУ, када је реч о њеном даљем ширењу, искристалисала су поглавље 24 – „Правда, слобода и безбедност“, поред поглавља 23 – „Реформа правосуђа и основна права“, као кључно за коначну одлуку о примању нове државе у чланство. Једно од најзахтевнијих тематских подручја у оквиру поглавља 24 јесте „Спољне границе и Шенгенски систем“. Најзахтевније је из разлога што је за контролу граница потребан јак капацитет граничне службе, нарочито граничне полиције, када је реч о броју запослених и њиховој обуци, јер се од државе кандидата очекује да у процесу преговора додатно ојача. Процењује се да је Хрватску на путу ка ЕУ спровођење Шенгенских правних тековина коштало око 500 милиона евра, а у тај износ су поред изградње самих граничних прелаза укључени и сви остали трошкови (запошљавање додатног броја граничних полицајаца, њихова обука, опремање, итд).⁵ Оперативна сарадња на пољу безбедности спољних граница између држава чланица ЕУ координише ФРОНТЕКС. Међутим, ова Агенција ЕУ је значајна и за државе кандидате, јер се очекује да сарадња са њом буде на највишем нивоу како би спољна граница ЕУ била контролисана на најефикаснији начин. Таква сарадња успостављена је између ФРОНТЕКС-а и МУП-а Републике Србије 2009. године, када је између њих потписан Радни

⁵ Ивана Ђурић, Сања Мрваљевић Нишавић, *Преговарачка поглавља 23 и 24: о чему преговарамо?: (водич за новинаре)*, ГИЗ Пројекат за правну реформу Србије, Београд, 2013, стр. 85.

аранжман о успостављању оперативне сарадње.⁶ Организациона јединица МУП-а Републике Србије која реализује директну сарадњу са овом агенцијом јесте Управа граничне полиције. Сарадња Управе граничне полиције са наведеном организацијом остварује се кроз три облика сарадње. Први облик је учешће припадника Управе граничне полиције у заједничким операцијама којима координира ФРОНТЕКС. Други облик сарадње са ФРОНТЕКС-ом спроводи се у оквиру Мреже за анализу ризика на подручју западног Балкана (*WB RAN*). Управа граничне полиције редовно доставља агенцији ФРОНТЕКС месечни преглед статистичких података из области илегалних миграција, откривених фалсификованих путних исправа и других безбедносних података. Подаци се достављају на стандардизованим обрасцима које користе све државе чланице ЕУ приликом извештавања агенцији ФРОНТЕКС. Трећи облик сарадње јесте учешће припадника Управе граничне полиције на курсевима (недељни и двонедељни) заједница граничне аналитике ФРОНБАК (*FRONTEx Border Analytical Community*). Тема курсева је обрада прикупљених информација и анализа ризика.⁷ Поред учешћа у обуци, неопходно је да Дирекција полиције именује контакт особу у области анализе ризика, да као посматрач учествује у релевантним састанцима ФРОНТЕКС-ове мреже анализе ризика (*FRAN*). Србија треба да искористи Радни споразум потписан са ФРОНТЕКС-ом како би побољшала оперативну сарадњу са службама граничне полиције земаља чланица ЕУ. Управа граничне полиције требала би да затражи статус посматрача у Центру за информације, расправе и размену у вези са границама и имиграцијом (*CIREFI*), који је од 2010. у потпуности интегрисан у оквиру ФРОНТЕКС-а. Центар пружа подршку земљама ЕУ и земљама кандидатима за улазак у Унију у размени података о легалним миграцијама, спречавању нелегалних миграција и незаконитог боравка, сузбијању трговине људима, бољем откривању лажних и фалсификованих путних докумената и начинима за унапређење праксе повратка. На овај начин, Србија би обезбедила приступ анализама трендова глобалних миграција и међународног организованог криминала. Ово је посебно битно у тренутку када је Србија, као и цела ЕУ, угрожена мигрантском кризом и различитим облицима терористичких напада од стране радикалних исламистичких група.

---

⁶ Влада Републике Србије, *Одговори на упитник Европске комисије-поглавље 24: Правда, слобода и безбедност*, Београд, 2011, стр. 247.